

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. Ex iisdem spasim dictis colligitur quid sentiendum sit de cooperatibus cum homicida.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

38. Dico tertiò: Si quis cum Ecclesiæ irreverentia occidere volens unum, casu, & præter intentionem alius involuntariè occideret vel (quod in idem recidit) volens occidere Titium, occideret per errorem Caium; communis opinio relata n. 28. docet polli Ecclesiæ: quia iam adeest peccatum mortale in hoc genere irreverentiae, & injuria occisioni in Ecclesiâ. An verò ex secunda opinione allata n. 29. colligi possit Ecclesiâ non violari, quia tunc nulla est voluntaria injuria, sed solum materialiter improprie sapientior expendat, decernatque, &c.

§. I. Quatuor Casus ex sparsim dictis deciduntur.

1. Primus casus: Occidisti Petrum, nō quidem animo, ut Paulo homicidium imputaretur, sed tamen quia prævidens fore illi imputandum, animosus occidisti spe impunitatis; in idem idcirco occidisti (quia casus est fortior), quia eam imputationem prævidisti, secus, nullo modo occisurus: ideo quæris, quod peccatum contra Paulum commisisset? Respondeo: in viroque casu peccasti in Paulum contra Charitatem, non tamen contra Iustitiam; quia sic nulla ratione fuit externa causa imputationis, unde à restitutione immunis es, unde & ab irregularitate. Ita Molin. tom. 4. tr. 3. d. 86. num. 4.

2. Secundus casus: Veneno infeci vinum bibendum à meo inimico; verum casu advenit amicus, & bibit, me vidente, & me (ne meum crimen proderem) tacente summæ hujus amici occisor, & ideo irregularis? Respondeo nequaquam. Sic de Lug. r. 1. de just. disp. 8. sect. 6. n. 86. quia hujus mors præter meam intentionem evenit. Et ex alia parte, ego non fui injusta causa mortis; quia cum alia periculo meo non tenebar illum monere de veneno.

3. Tertius casus: A Scaris fuit Petrus metu mortis coactus offendere Pauli domum; unde factum est, ut Paulus occisus fuerit, domusque incensa: ad quid obligabis Petrum? Respondeo, Comitulus apud Dian. mox cit. damnat hunc homicidium, & restitutionis; unde & irregularitatis quia peccavit contra Charitatem, justitiamque. Neque enim metus mortis debuit illum excusare à tam gravi injustitia, cui ipse indicando aedes cooperatus est. Rodriq. quem sequitur, citatque Diana p. 5. tract. 4. ref. 64. propendit ad eum liberandum à restitutione: quia (ajunt) ipse non fuit causa moralis ejusmodi damni, sed tota causa fuerunt latrones: ex quo principiis paulò superius allatis sequitur nec esse irregularem.

4. Ad idem videtur propendere de Lugo, tom. 2. de just. d. sect. 2. n. 21. 4. 1. Si scias, inquit, Petrum querere inimicum ad occidendum eum, & aperias illi ubi sit, testificaris plane verum sciens tamen Petrum illa noxia abusu- rum ad homicidium ex sua malitia, non eris vere liber à peccato injustitia, sed particeps homicidii, saltem si nulla cogente necessitate cooperatus es. Notas illud (nulla cogente necessitate) ergo ea cogente, ut certè est in casu proposito, liber ab injustitia esse videris.

5. Quartus casus: Petrus detexit quendam grassatorem latere in quodam antro, & Paulus videns latronem, clamavit; hic est latro; uterque, ut grassator, & latro comprehenderentur: suntne irregulares secuta eius morte? Respondeo. Bonacina de irreg. disp. 7. q. 4. p. 1. n. 18. Avila, aliique apud eundem, docent esse; Turrianus apud Dian. mox cit. & Diana p. 3. tr. 5. ref. 80. negant, nisi quando sic manifestantes essent accusatores, vel testes necessarii ad cognitionem causæ, vel hoc facerent ut ministri Iustitiæ. Illos adi; hæc enim pertinent ad tractationem de Censuris, nec omittatur Layman lib. 3. sect. 5. p. 3. cap. 7. hæc, & similia breviter complectens.

§. V. Ex iisdem sparsim dictis colligitur, quid sentiendum sit de cooperantibus cum Homicida.

H sunt consulentes, auxiliantes, mandantes, ratum habentes, non prohibentes homicidium.

dium. De quibus hic breviter aliquando enim fu-
sus dicemus, cum agemus de restitutione, lib. 8. tract. 4.
cap. 2. per totum Lege Layman lib. 3. sect. 5. tract. 5. part. 3.
cap. 4. num. 5.

Consulens, & Auxilians.

2. Qui maligno consilio, vel auxilio, permovet ho-
minem ad necem sibi, vel alteri inferendam; verè, ac
proprie homicida est, si eventus sequatur. Quod si ille
aliquid, sed non determinatum propositum ante con-
ceperat, quod maligno consilio, vel auxilio tu magis
confirmasti; mitius quidem punieris eris, sed irregu-
laritatem non effugies. Ita idem ibid. vide id explicatius
infra lib. 8. tract. 4. cap. 2. §. 2. num. 6. Si sit dubium, an per-
moveris, supra lib. 1. cap. 3. §. 7. v. *Dammum secutum*,
à num. 2. diximus, si ille omnino determinatus erat occi-
dere, vide mox num. 5. & omnino infra lib. 8. tract. 4. cap. 2.
§. 2. num. 6.

Mandans, seu, quod idem est, iubens.

3. Qui homicidium fieri mandavit, secuto effectu,
proprie homicida est, ordinariis poenis, censurisque
subiectus. Sunt autem duo discrimina inter consulentem,
& mandantem.

Alterum: Qui mandatum occidendi ante eius exe-
cutionem expresse, vel tacite revocavit; ab irregulari-
tate, ex Avila part. 7. dis. 6. sect. 2. dub. 4. securus est, dum-
modo revocatio ad notitiam mandatarii pervenerit. At
verò, qui consilio pravo dato, quod, v. g. turpe sit vin-
dictam non sumere; aliquem ad inferendam necem
permovet, licet postea revocavit; tamen irregularita-
tem ex eodem Avila ibid. incurrit, si persuasus conce-
pit semel propositum nihilominus executus fuit.
Ratio utriusque est, quia si semel Petrum persuasisti,
seu illi consilium dedisti, ut occideret; & deinde illum
dissuadere coneris, non tamen ille dissuadetur, sed occi-
dat: in vim occidet tui consilij, quod firmiter animo
infectus: ergo homicida eris, & irregularis. At si solùm
mandasti, cum tota ratio mandati consistat in autori-
tate mandatis, mandato revocato, nihil tui remanet in
mandato: quare si is adhuc occidat, ex se occidet,
non ex tua autoritate; & consequenter tu nec homi-
cida eris, nec irregularis. Nam propterea, si forte consi-
lium prædictum non fuisset in alia ratione supradatum,
nisi in autoritate consulentis; æquiparatur mandato;
& eo revocato, si adhuc fieret occisio: tunc, qui sic mo-
vit ad necem, sed revocavit, non esset homicida, nec irre-
gularis. Quid si quis erravit in exequendo mandato? De
hoc vide supra §. 3. n. 5.

4. Hactenus ex Avila, ceterum propositus p. 3. §. 5.
dub. 8. n. 63. & 64. (& probabile putat Less. lib. 2. cap. 1.
d. 3. num. 18. lege Dian. part. 3. tract. 5. resol. 83. & part. 4.
tr. 2. res. 14.) prædictum discrimen non agnoscit, docet
que tum mandantem, tum consulentem, v. g. abortum
animatum, vel mortem inimici, non esse reos homicidij,
nec irregularitatis, si ij revocaverunt mandatum, & consi-
lium: quia pari modo, revocato consilio, ac revocato
mandato; si sequatur homicidium, non imputabitur
consulenti. Neutrum ex his sententiis audeo appellare
improbabilem.

5. Alterum: Si tu alicui mandas, ut is hominem oc-
cidat, ille mandatum excipiat, tuoque nomine exe-
quatur; irregularis eris, licet mandatarius iam ante

concepto occidendi proposito, quamvis tu non man-
des, nihilominus hominem occidisset. Si autem alicui
fisti homicidium, sed consilium tuum nihil ad effectu-
contulit, quia per se ipsum ad occidendum plane de-
minatus, nihil omnino in proposito suo per se confirmas-
tus fuerat: homicidium non commisisti, & sic ab irregu-
laritate infensus eris. Ratio utriusque est, quia man-
datum fit in gratiam mandantis, consilium autem datur in
gratiam recipientis; ex quo sequitur, in quatuor ut si frater
Petro, ut is occisionem faciat, qui Petrus tale propositum
firmiter conceperat; sequitur, in quatuor ut tu nihil efficias.
efficit enim ille ex suo firmo proposito: At verò si tu
idem mandes, isque mandatum exequatur, sequitur ut
iam tuo nomine homicidium fiat, tibi que ut causæ re-
scribatur.

6. Denique nota: si affirmanti tuâ gratiâ se homi-
nem necaturum, credas id ab ipso futurum esse, & non
contrarias, nec impedias, cum possis; conferi te tacite
consentire, & mandare.

Eademque ratio est, si te rixante, v. g. cum Ioanne
amici tui forte supervenient; & à te non prohibeas
repulsi (addo, cum possis) Ioannem in tuam gratiam
occidant; Quare in utroque casu irregularis fies: recede
quæ dixi supra §. 13. n. 8.

Ratum habens.

7. Qui suo nomine necem patrata, postea ratum
habet, ad damnum restitutionem minime tenetur.
Ita Mol. Less. Vasquez de Lug. tom. 1. de Inst. disp. 13.
sect. 2. §. 1. num. 32. nec irregularis fit. Ita Vasquez; Tu-
rianus, Hurtad. Tuar. Coninch. alique, quos citat Less.
turque de Lugo loc. cit. num. 34. contra Molin. Sylu. No-
varum, aliosque. Ratio est, quia irregularitas infligitur
ei, qui aliquo tandem modo, est causa homicidij, &
rursus, obligatio restitutionis consequitur tanquam ef-
fectus ad factum homicidium, seu ad damnum illatum.
Sed quia, per ratificationem homicidij, vel damni ante
à te commissi, nemo efficitur illo modo causa, cum
ad præteritum non sit potentia: ergo, &c. Neque dico
rati habitationem retrahi, & mandato comparari
Regulæ Iuris in 6. & de facto excommunicationem con-
trahi ab eo, qui percussorem Clerici nomine suo for-
titer ratificat: ergo etiam in casu nostro. Ne id dicas, in-
quam; nego enim consequentiam: & ratio regationis
est, quia rati habitationem retrahi est per fictionem Iu-
ris, & eius dispositionem; ut de facto Ius cap. cum
de sententia excom. in 6. disposuit in dicta percussione
Clerici, quæ certe dispositio non est in irregularitatem,
nec in obligationem restitutionis.

8. Porro; si quis homicidium, vel damnum non suo
potestate patratum possit approbet, non censetur rati-
ficare, atque adeo nec censuram aliquam contrahere,
multò minus restitutionis obligationem; quia nemo rati-
ficare potest; quod suo nomine gestum non est cap. cum
quis de sententia excom. in 6. de natura ratificationis ve-
de multa rectè explicata à Bordonio, viro certè docto, &
erudito tom. 3. contr. 3. 2. num. 1. & deinceps, ubi itum mul-
ta de ratificatione professionis.

Non prohibens.

9. De hoc dictum est satis paulò ante cap. 3. §. 1.
à numero 10. & multa dicuntur libro 9. citato. tract. 4.
cap. 2. §. 6.

FINIS LIBRI SEXTI.

Laus Deo, Beatissima Virgini, ac Beato Aloysio.